Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 61/2025

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA *2026-2031*

Rok akademicki 2029-2030

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Psychologia sądowa w praktyce klinicznej: diagnoza i opiniowanie psychologiczne**
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Psychologii
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	jednolite magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok IV, semestr 8
Rodzaj przedmiotu	kształcenia specjalnościowego do wyboru
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr Barbara Czuba
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Barbara Czuba

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
8		15							2

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): zaliczenie z oceną

2.WYMAGANIA WSTĘPNE

BRAK

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Pogłębienie wiedzy dotyczącej teoretycznych, metodologicznych i etycznych podstaw diagnozy oraz opiniowania psychologicznego, z uwzględnieniem specjalistycznej terminologii.
C2	Rozwijanie umiejętności planowania procesu diagnostycznego, integrowania i krytycznej interpretacji danych oraz rozpoznawania i różnicowania trudności i zaburzeń wpływających na funkcjonowanie, z odniesieniem do systemów klasyfikacyjnych.
C3	Kształtowanie umiejętności sporządzania opinii psychologicznych, formułowania uzasadnionych zaleceń i prognoz oraz komunikowania wyników diagnozy dzieciom, rodzicom i specjalistom, również w sytuacjach konfliktowych i kryzysowych.
C4	Kształtowanie odpowiedzialności etycznej za proces i skutki opiniowania, gotowości do podejmowania działań chroniących osoby doświadczające krzywdy oraz krytycznej oceny własnych kompetencji i ich systematycznego doskonalenia.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	W stopniu pogłębionym zna i rozumie podstawową terminologię psychologii sądowej oraz specyfikę wykorzystania wiedzy psychologicznej w postępowaniach sądowych, ze szczególnym uwzględnieniem diagnozy klinicznej i opiniowania psychologicznego	K_W01
EK_02	W stopniu pogłębionym zna i rozumie psychologiczne mechanizmy funkcjonowania osób uczestniczących w postępowaniach sądowych, w tym znaczenie sytuacji kryzysowych, konfliktów, traumatycznych doświadczeń oraz zaburzeń komunikacji dla przebiegu diagnozy i opiniowania psychologicznego	K_W08
EK_03	W stopniu pogłębionym zna i rozumie zasady, metody i ograniczenia diagnozy psychologicznej prowadzonej na potrzeby postępowań sądowych oraz standardy formułowania wniosków diagnostycznych i sporządzania opinii psychologicznych	K_W19
EK_04	potrafi analizować i interpretować złożone przypadki kliniczno-sądowe, wykorzystując wiedzę psychologiczną oraz uwzględniając etyczne i metodologiczne uwarunkowania diagnozy i opiniowania psychologicznego	K_U02
EK_05	potrafi zaplanować postępowanie diagnostyczne na potrzeby opiniowania sądowego, dobrać adekwatne metody badania oraz sformułować uzasadnione wnioski psychologiczne na podstawie analizy materiału diagnostycznego	K_U04

EK_06	Potrafi analizować dane kliniczne dotyczące funkcjonowania psychicznego dzieci, młodzieży i osób dorosłych, rozpoznawać przesłanki występowania zaburzeń psychicznych oraz uwzględniać ich znaczenie dla formułowania wniosków w opiniowaniu psychologicznym	K_U10
EK_07	Jest gotów do krytycznej oceny własnej wiedzy i kompetencji diagnostycznych, rozpoznawania ograniczeń formułowanych wniosków oraz doskonalenia umiejętności niezbędnych w diagnozie i opiniowaniu sądowo-psychologicznym.	K_K01
EK_08	Jest gotów do odpowiedzialnego i etycznego podejmowania działań diagnostycznych i opiniodawczych, z poszanowaniem godności, praw i dobra osób badanych, w szczególności osób doświadczających przemocy, traumy i innych sytuacji kryzysowych.	K_K10

3.3 Treści programowe

B. Problematyka ćwiczeń

Specyfika diagnozy psychologicznej w kontekście sądowym. Rola i zadania psychologa biegłego sądowego. Różnice między diagnozą kliniczną a sądowo-psychologiczną. Przedmiot i zakres opiniowania psychologicznego. Granice kompetencji diagnostycznych i opiniodawczych psychologa.
Planowanie i prowadzenie diagnozy sądowo-psychologicznej. Analiza pytań organu procesowego, formułowanie hipotez diagnostycznych, dobór metod i narzędzi badawczych. Wywiad, obserwacja, metody testowe i analiza dokumentacji. Ocena wiarygodności i ograniczeń danych diagnostycznych.
Diagnoza kliniczna w opiniowaniu psychologicznym. Rozpoznawanie objawów zaburzeń psychicznych oraz analiza ich znaczenia dla funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i społecznego osoby badanej. Studium przypadków dotyczących osób dorosłych, dzieci i młodzieży.
Psychologiczne aspekty opiniowania w sprawach sądowych. Analiza przypadków związanych z przemocą, sytuacjami kryzysowymi, konfliktami rodzinnymi oraz funkcjonowaniem osób pokrzywdzonych i sprawców. Specyfika diagnozy osób szczególnie wrażliwych.
Sporządzanie opinii sądowo-psychologicznej. Struktura i elementy opinii, zasady przedstawiania wyników badań, formułowanie wniosków diagnostycznych i odpowiedzi na pytania organu procesowego. Rozróżnianie danych, interpretacji i wniosków. Analiza przykładowych opinii oraz opracowanie projektu opinii na podstawie materiału kazuistycznego.
Standardy etyczne i metodologiczne opiniowania psychologicznego. Bezstronność, poufność i jej ograniczenia, świadoma zgoda i informowanie o zasadach badania, odpowiedzialność zawodowa. Rozpoznawanie błędów diagnostycznych i opiniodawczych. Analiza dylematów etycznych w pracy psychologa sądowego.

3.4 Metody dydaktyczne

Ćwiczenia: analiza przypadków kliniczno-sądowych (case study), ćwiczenia praktyczne, analiza dokumentacji diagnostycznej i opinii psychologicznych, dyskusja problemowa, symulacje sytuacji diagnostycznych (odgrywanie ról), metoda problemowa, praca w małych grupach

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	Analiza przypadku, opracowanie projektu opinii, dyskusja problemowa	ćw
EK_02	Analiza przypadku, opracowanie projektu opinii, dyskusja problemowa	ćw
EK_03	Analiza przypadku, opracowanie projektu opinii, dyskusja problemowa	ćw
EK_04	Analiza przypadku kliniczno-sądowego, przygotowanie planu diagnozy	Ćw
EK_05	Opracowanie projektu opinii psychologicznej	ćw
EK_06	Obserwacja aktywności studenta, analiza dylematów etycznych, krytyczna ocena ograniczeń diagnozy	ćw
EK_07	Obserwacja aktywności studenta	ćw
EK-08	Obserwacja aktywności studenta	ćw

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunki zaliczenia ćwiczeń
Analiza przypadku kliniczno-sądowego i opracowanie planu diagnozy
30%
Opracowanie projektu opinii psychologicznej na podstawie materiału kazuistycznego
50%
Aktywność podczas ćwiczeń, udział w dyskusjach i rozwiązywaniu problemów diagnostycznych
20%

ocena 5.0 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza);
ocena 4.5 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami);
ocena 4.0 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami);
ocena 3.5 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów);

ocena 3.0 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami); ocena 2.0 - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy).

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: - udział w konsultacjach	1
Godziny niekontaktowe - praca własna studenta: - studiowanie literatury - samodzielna analiza przypadku kliniczno-sądowego i opracowanie planu diagnozy - przygotowanie projektu opinii psychologicznej	 10 12 12
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Czerederecka, A. (red.). (2016). *Standardy opiniowania psychologicznego w sprawach rodzinnych i opiekuńczych*. Wydawnictwo Instytutu Ekspertyz Sądowych

Szpitalak, M., & Kasparek, K. (red.). (2014). *Psychologia sądowa. Wybrane zagadnienia*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego

Paluchowski, W. J. (2007). *Diagnoza psychologiczna. Proces - narzędzia - standardy*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne. Podstawa do omawiania planowania diagnozy, doboru metod, wnioskowania i standardów pracy diagnostycznej. Publikacja jest uwzględniana w programie diagnozy psychologicznej UJ.

Stemplewska-Żakowicz, K. (2023). *Diagnoza psychologiczna. Diagnozowanie jako kompetencja profesjonalna*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Do zagadnień dotyczących kompetencji diagnosty, jakości danych i krytycznej oceny procesu diagnostycznego. Rok wydania potwierdza wydawca. Filipiak, M., Paluchowski, W. J., Zalewski, B., Tarnowska, M. (red.). (2015). *Diagnoza psychologiczna: kompetencje i standardy. Wybrane zagadnienia*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.
Literatura uzupełniająca: Paluchowski, W. J. (2021). Diagnozowanie i opiniowanie źródłem problemów oraz dylematów etycznych. *Testy Psychologiczne w Praktyce i Badaniach*, (1), 1-20. Paluchowski, W. J. (2006). *Diaga psychologiczna. Podejście ilościowe i jakościowe* (wyd. 2). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar. Uzupełnienie zagadnień dotyczących łączenia różnych rodzajów danych diagnostycznych. Stemplewska-Żakowicz, K., Paluchowski, W. J. (2008). Podstawy diagnozy psychologicznej. W: J. Strelau, D. Doliński (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki*, t. 2. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. Wybrane zagadnienia dotyczące podstaw postępowania diagnostycznego.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej